

RPO - 735081/13

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

w Legnickim Polu
59-241 Legnickie Pole, ul. Benedyktynów 4
tel. centrala (076) 8582 164, 165, 693 fax (076) 8582385
e-mail: sekretariat@dpslp.org.pl, www.dpslp.org.pl
NIP 691-17-21-730, REGON 000291990
RPO-735081-VII-720.3/13/PK

BIURO RZECZNIKA
Legnickie Pole, dnia 27.09.2013r.

WPEL. 2013 -10- 08

ZAL. NR 1534225

Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

W dniach wizytacji w Domu Pomocy Społecznej w Legnickim Polu przebywało 438 osób przy czym 12 miejsc było wolnych. Od 2010 roku Dom posiada 450 miejsc dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie mieszkańców. Podczas wizytacji umieszczono na tablicach informacyjnych adresy instytucji, do który mieszkańcy mogliby się zwrócić się w sytuacji naruszenia jego prawa w tym Rzecznika Praw Obywatelskich wraz z numerem bezpłatnej infolinii).

Zgodnie z art 162 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego wynagrodzenie dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej ustanawia Sąd. Art 162 § 1. stanowi, iż „Sąd opiekuńczy przyzna opiekunowi za sprawowanie opieki na jego żądanie stosowne wynagrodzenie okresowe albo wynagrodzenie jednorazowe w dniu ustania opieki lub zwolnienia go od niej.

§ 2. Wynagrodzenia nie przyznaje się, jeżeli nakład pracy opiekuna jest nieznaczny lub gdy sprawowanie opieki jest związane z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej albo czyni zadość zasadom współżycia społecznego.

§ 3. Wynagrodzenie pokrywa się z dochodów lub z majątku osoby, dla której opieka została ustanowiona, a jeżeli osoba ta nie ma odpowiednich dochodów lub majątku, wynagrodzenie jest pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej.”

W związku z tym opiekunowie prawni ustanowieni dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Legnickim Polu otrzymują wynagrodzenie z majątku mieszkańca lub z ośrodka pomocy społecznej właściwego dla miejsca zamieszkania opiekuna prawnego.

Przeszkolono personel o zastosowaniu przymusu bezpośredniego i w związku z tym rzetelnym wypełnianiu dokumentacji związanych z przymusem.

Wyeliminowano kary w postępowaniu z mieszkańcami Domu.

Dom Pomocy Społecznej w Legnickim Polu nawiązał ścisłą współpracę z dzielnicowym, który w ramach prewencji wizytuje Dom kilka razy w miesiącu. Obecnie gdy dochodzi do agresywnego zachowania mieszkańca i pogotowie ratunkowe odmawia przyjazdu, zostaje zawiadomiona Policja, która reaguje natychmiastową interwencją.

Dyrektor Domu pouczył wszystkich członków personelu Domu o zakazie wymagania pomocy od mieszkańców DPS w realizacji ich obowiązków oraz braku możliwości korzystania

z dobrowolnej pomocy mieszkańców oferowanej przy czynnościach intymnych.

Dyrektor Domu poinformował opiekunów prawnych, iż zgodnie z zaleceniem zespołu KMP powinni wystąpić do Sądu o zgodę na zabezpieczenie antykoncepcyjne mieszkańca. Przeprowadzono rozmowę z Sędzią z Sądu Rejonowego w Złotoryji oddział zamiejscowy w Jaworze, która stwierdziła, że decyzji o antykoncepcji nie podejmuje sam opiekun prawny, podejmuje ją lekarz, który posiada świadomość i wiedzę na temat zdrowia mieszkanki i zagrożenia jakie może nieść ze sobą nie planowana ciąża dla osoby z niepełnosprawnością intelektualną przebywającą w placówce pobytu całodobowego. Przy czym Sędzia stwierdziła, że jeśli opiekunowie będą występować o takie zgody, to Sąd będzie wydawać je na posiedzeniu niejawnym i będzie przychylił się do prośby opiekuna prawnego.

Dom Pomocy Społecznej w Legnickim Polu funkcjonuje w oparciu o Indywidualne Plany Wsparcia zwane dalej (IPW) mieszkańca, który opracowany jest przez pracowników, którzy bezpośrednio pracują z mieszkańcami w Zespole, czy to w pracowni terapeutycznej. Zadania zawarte w IPW koordynowane są przez pracownika pierwszego kontaktu, który jest członkiem zespołu terapeutyczno – opiekuńczego. W Domu zaspokajane są potrzeby bytowe – związane z pobytem, wyżywieniem, wyposażeniem pokoju, opieką medyczną itp., oraz potrzeby społeczne – związane z nawiązywaniem kontaktów społecznych, koniecznością doświadczania bliskości, akceptacji, bycia dla kogoś kimś ważnym i rozumianym, potrzeby kulturalne, religijne czy aktywność. Niezaspokojenie lub błędy w realizowaniu potrzeb biologicznych prowadzą do powstania zmian chorobowych w organizmie. Z kolei nieprawidłowe zaspokajanie potrzeb psychospołecznych stwarza poczucie pustki, samotności,

niesie ze sobą cierpienie, wyzwala mechanizmy obronne, przechodzi do konfliktów jednostki z otoczeniem i może być powstawanie nerwic. Udzielając wsparcia podopiecznym Dom organizuje między innymi terapię zajęciową, święta, uroczystości, imprezy kulturalne i rekreacyjne, wycieczki. Dom dba o podnoszenie sprawności jednostek i aktywizowanie, a także o umożliwienie kontakt z kapłanem i uczestniczenie w praktykach religijnych. Mieszkańcy mają możliwość korzystania z biblioteki, czasopism, mediów, stymulowanie kontaktów z rodziną i środowiskiem lokalnym. Przy formułowaniu IPW brane są pod uwagę umiejętności i możliwości mieszkańców uwzględniając możliwości poruszania się, samoobsługi i komunikacji, aby utrzymać mieszkańca jak najdłużej w sprawności fizycznej i psychicznej.

Z poważaniem

a/a

DYREKTOR
Dariusz Wojtkowiak

Warszawa, 2013 -10- 2 1.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-735081-VII/720.3/13/PK

00-090 Warszawa Tel. centr. 022 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 022 827 64 53

Pan
SSR Jacek Kielar
Prezes
Sądu Rejonowego
ul. Kolejowa 3
59 – 500 Złotoryja

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

176320P

Szanowny Panie Prezesie,

W trakcie wizytacji prewencyjnej Domu Pomocy Społecznej w Legnickim Polu przeprowadzonej w dniach 4 – 5 czerwca 2013 r. przez pracowników podległego mi Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji”, ujawniona została praktyka polegająca na stosowaniu przez tamtejszy personel leków antykoncepcyjnych wobec ubezwłasnowolnionych mieszkank tej placówki. Jak wynika z informacji zebranych podczas wizytacji, do stosowania wspomnianych leków wystarczająca jest jedynie wola opiekuna prawnego osoby ubezwłasnowolnionej. W ocenie przedstawicieli KMP, sfera prokreacji właściwa każdemu człowiekowi ma charakter niezbywalny i jako taka powinna stanowić własność jej dysponenta. Rozumiejąc jednakże ograniczenia spowodowane niepełnosprawnością intelektualną mieszkank wizytowanego Domu, związaną z nimi koniecznością reprezentacji tych osób przez opiekunów prawnych oraz mając na uwadze niezwykle wrażliwy charakter omawianej sfery, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecili władzom DPS, każdorazowe występowanie do właściwego sądu o uzyskanie zgody na zastosowanie antykoncepcji wobec konkretnej mieszkanki.

Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Legnickim Polu w piśmie z dnia 27 września 2013 r. (kopia w załączeniu), stanowiącym odpowiedź na zalecenia zawarte w raporcie powizytacyjnym wyjaśnił, że kwestia stosowania leków antykoncepcyjnych była przedmiotem rozmowy przeprowadzonej z sędzią wydziału zamiejscowego w Jaworzu podległego Panu Prezesowi sądu rejonowego. Z treści zrelacjonowanego w odpowiedzi

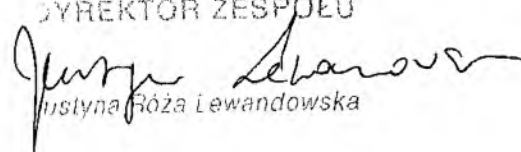
ANALIZY

stanowiska sędzi wynika, że będzie ona wydawać zgody na stosowanie zabezpieczeń farmakologicznych, ilekroć wniesie o to opiekun prawny ubezwłasnowolnionej mieszkanki.

Mając na względzie medyczny aspekt ciąży, jej wpływu na organizm przyszłych matek oraz fakt ich niepełnosprawności intelektualnej, niepokój budzi wynikający z wypowiedzi sędzi brak zasięgnięcia w tak złożonej kwestii opinii biegłych lekarzy, przed rozpoznaniem wniosku opiekuna o zastosowanie antykoncepcji. Należy podkreślić w tym miejscu, że podstawowa kompetencja rodzicielstwa, którą stanowi otoczenie dziecka miłością, czułością i troską, nie jest w żaden bezpośredni sposób związana z poziomem inteligencji. Dlatego też w mojej ocenie, rozpoznawanie przez sąd wniosków opiekunów prawnych osób niepełnosprawnych intelektualnie o wyrażenie zgody na stosowanie antykoncepcji, winno być każdorazowo poprzedzone zasięgnięciem przez sąd opinii biegłych lekarzy.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Prezesa o informację dotyczącą praktyki postępowania w podległym Panu sądzie z wnioskami opiekunów prawnych osób niepełnosprawnych intelektualnie, dotyczącymi stosowania względem ich podopiecznych leków antykoncepcyjnych.

Z poważaniem

DYREKTOR ZESPOŁU

Justyna Róża Lewandowska

RPO-735081/13

2013 -11- 12

2/2 1601548

Złotoryja, dnia 6 listopada 2013 r

**PREZES SĄDU REJONOWEGO
W ZŁOTORYI**

ul. Kolejowa 3
59-500-Złotoryja
tel. (076) 8778201
fax. (076) 8778202

L.dz.A.07-265/13

Dot.

RPO-735081-VII/720.3/13/PK

pu

2013 -11- 13

**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich**

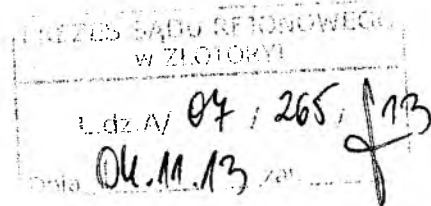
Odpowiadając na pismo z dnia 21.10.2013 roku, w załączeniu uprzejmie przesyłam informacje przedłożone przez Przewodniczących Wydziałów Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Złotoryi.

PREZES
Sądu Rejonowego w Złotoryi

mgr Jacek Kielar

Złotoryja, 4 listopada 2013 r.

Przewodnicząca
Wydziału Rodzinnego i Nieletnich
Sądu Rejonowego w Złotoryi
SSR Jolanta Krutin

Pan
Prezes Sądu Rejonowego
w Złotoryi

W odpowiedzi na pismo z dnia 25 października 2013 r. w sprawie LDZ. A/07/265/13 informuję, że w III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Złotoryi nie toczyły się sprawy z wniosku opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych o wyrażenie zgody na stosowanie środków antykoncepcyjnych wobec osób całkowicie ubezwłasnowolnionych.

PRZEWODNICZĄCY
Wydziału Rodzinnego i Nieletnich
Sądu Rejonowego w Złotoryi
Jolanta Krutin

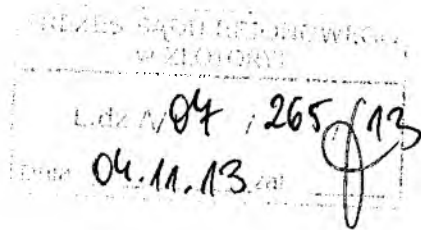
SĄD REJONOWY
w Złotoryi
VIII Zamiejskowy Wydział Rodzinny i Nieletnich
z siedzibą w Jaworze
59-400 Jawor, ul. Klasztorna 5
tel. 76-871-30-53

Jawor, dnia 30 października 2013r

Pan Prezes

Sądu Rejonowego

w Złotoryi

W odpowiedzi na zarządzenie Pana Prezesa z dnia 25 października 2013r, L.dz.A/07/245/13 informuję, iż w tut. VIII Zamiejskowym Wydziale Rodzinnym i Nieletnich w sprawach dotyczących wniosków opiekunów prawnych osób niepełnosprawnych intelektualnie o wyrażenie zgody na stosowanie antykoncepcji, Sąd przed wydaniem orzeczenia w sprawie zasięga opinii biegłych lekarzy.

Przed tut. Sądem, w latach 2007-2013, nie odbyła się ani jedna sprawa z wniosku opiekunów prawnych osób przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Legnickim Polu w tym przedmiocie.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Popiel'. Below the signature, the text 'PREZES SĄDU REJONOWEGO W ZŁOTORYI' is printed in a small font.